

Bilag 5

Bevaringsværdier og kulturarv

3. oktober 2022

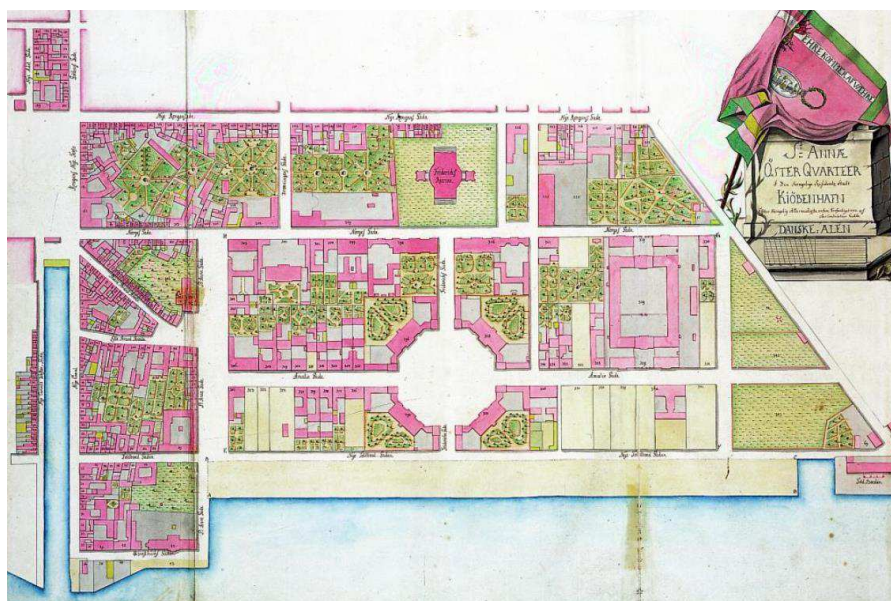
Frederiksstaden

Lokalplanområdet, der omfatter ejendommene Esplanaden 50 og Amaliegade 44, ligger nord for det klassiske bykvarter, Frederiksstaden, ved Københavns Havn med Amalienborg, Marmorkirken, Toldboden, Det Kongelige Frederiks Hospital og de historiske toldarealer som prominente naboer.

Sagsnummer
2022-0121041

Dokumentnummer
2022-0121041-7

Kvarteret har store kulturelle og arkitektoniske værdier. Frederiksstaden var oprindeligt planlagt som en haveby med haveanlæg i de dybe karreer, både til private palæer og patricierejendomme, og til stiftelser og institutioner, hvoraf mange stadig er bevaret som f.eks. grønnegården til det gamle Frederiks Hospital (nu Designmuseum).

Udsnit af Christian Gjeddes kort fra 1757 over Frederiksstaden.

UNESCO - World Heritage List

Amalienborg og Frederiksstaden har siden 1993 stået på Danmarks tentative liste til at blive optaget på UNESCOs Verdensarvsliste. Kommunens planlægning skal, i henhold til planloven, sikre, at muligheden for at blive udpeget som verdensarv ikke forringes.
<https://whc.unesco.org/en/tentativelists/179/>

Plan, Analyse, Ressourcer og
CO2-reduktion
Byplan Vest
Njalsgade 13
2300 København S

Kommuneplan 2019

I Kommuneplan 2019 er Amaliegade 44 beliggende i et område udpeget som 'bevaringsværdige bebyggelser', og den sydlige del af ejendommen ligger i udkanten af kulturmiljøet 'København som Hovedstad-

EAN-nummer
5798009809452

www.tmf.kk.dk

Frederiksstaden'. Ejendommen rummer ingen bærende bevaringsværdier ift. kulturmiljøet.

I Kommuneplan 2019 er en del af området udpeget som 'Bevaringsværdig bebyggelse' (tegning tv. markeret med grå) og en mindre del ligger i udkanten af kulturmiljøet 'København som Hovedstad - Frederiksstaden' (tegning th. markeret med grønt).

Lokalplanområdet

En samlet plan fra ca. 1975 fastlagde byggeri for A.P. Møller Mærsk A/S på Esplanaden (af arkitekt Ole Hagen) og for staten toldbodsbygningen på Amaliegade 44 (af arkitekterne Eva og Niels Koppel) med haveanlæg (af arkitekterne Edith og Ole Nørgaard).

I ca. 2002 udarbejdedes lokalplanen 'Esplanaden 50' - for at muliggøre udvidelse af A.P. Møller Mærsk A/S (af arkitekt Henning Larsen) bl.a. mod Amaliegade.

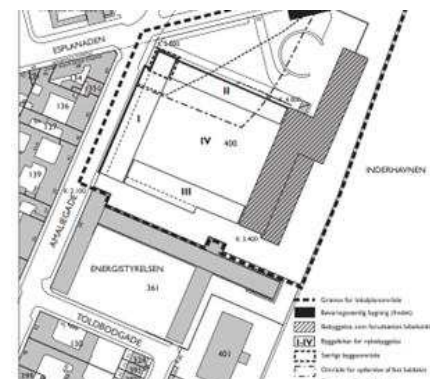
På Esplanaden 50 ligger en fredet bygning på Nordre Toldbod 2. Bygningen med arkaden kaldes Søndre Arkadebygning. Den flankerer sammen med en lignende bygning, Nordre Arkadebygning eller Vistastationsbygningen, begyndelsen af vejen Esplanaden, som tidligere hed Toldbodvej. De to bygninger forbindes af Løveporten og udgør en del af bebyggelsen på havneområdet Nordre Toldbod, der ligger ud for Kastellet.

Lokalplanområdet (markeret med rød stiplede linje)

Lokalplanområdet markeret med hvid streg

Tegning fra lokalplan nr. 358 'Esplanaden', der viser nybyggeri af Henning Larsen (markeret med sort streg - bygning I, II og III). Med stribet grå markering vises Mærsk's byggeri af Ole Hagen. Med sort markering den fredede Søndre Arkadebygning. Syd for lokalplanområdet (vist med stiplede linje) ligger bygning opført for staten til toldkammeret af Eva og Nils Koppel, som i 2002 anvendtes af Energistyrelsen (med grå markering).

SAVE-vurdering af Amaliegade 44

Forvaltningen har i forbindelse med igangsættelse af lokalplanarbejdet vurderet, at eksisterende bygninger på ejendommen Amaliegade 44 har høj bevaringsværdi (SAVE 3).

Arkitektur:

Bygningsanlæg opført i 1975-79 som to parallelle fløje i fire og tre etager mod henholdsvis Amaliegade og mod havnens pakhuse for enden af Toldbodgade. En to-etages nordfløj, der forbinder de to hovedfløje, fortsætter yderligere ud mod havnepromenaden, hvor gavlen skyder sig op i en ekstra etage og markerer sig i havnefronten i flugt med pakhusene. De tre fløje omslutter et stort haveanlæg som en integreret del af bebyggelsen.

Bygningerne er opført med synlige betonkonstruktioner i de ellers vandskurede murede facader, og forbindelsesfløjen og havnefronten er delvis beklædt med cortenstål. Det giver bygningerne et udtryk ganske typisk for tiden og afspejler samtidens arkitektoniske strømninger. En arkitektur som man måske ikke umiddelbart forbinder med den forfinede 1700-tals arkitektur, der er Frederiksstadens adelsmærke, men en tilpasning er faktisk i nogen grad lykkedes ved hjælp af få og enkle greb omkring materialer, skala og proportioner: De grå vandskurede facader, facadernes synlige konstruktioner, der opdeler de langstrakte bygninger, så de passer til kvarteret mindre matrikelstørrelse, højformatvinduer, der ligeledes refererer til Frederiksstadens mange palævinduer, reliefvirkninger i beton og murpartier, og mod Amaliegade en basellignede markering af stueetagen ved hjælp af en enkel refendfugning. I fløjen mod havnen står konstruktionen mere nøgent, og bygningen hæver sig på betonpiller med åben stueetage, hvilket passer til havnens mere industrielle og arbejdsmæssige præg.

- *Arkitektonisk bevaringsværdi: 4*

Kulturhistorie:

Toldkammerbygningen blev opført af Kgl. Bygningsinspektør Nils Koppels Tegnestue i 1975-79, som afløser for ældre toldbygninger. Der er bevaret et stort relief fra den oprindelige Nordre Toldbod fra 1735, fint placeret på gavlen mod Toldbodgade som gadens point de vue, og er et synligt minde om stedets historie.

Godt og tidstypisk eksempel på 70'ernes arkitektur med et anstrøg af brutalisme.

Haveanlægget ligger, hvor der i 1800-tallet i forbindelse med overinspektørens bolig var en stor have, der en overgang var en botanisk have.

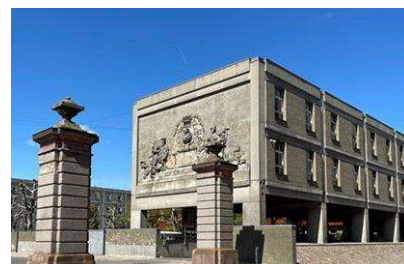
- *Kulturhistorisk bevaringsværdi: 3*

Miljømæssig værdi:

Bygningsanlægget indpasser sig i Frederiksstadens historiske kontekst, samtidig med, at det klart udtrykker sin egen tid, som beskrevet ovenfor under arkitekturen, og her ligger måske bygningernes fineste kvalitet. Udover arkitekturen så passer bebyggelsesplanen med det fine haveanlæg i midten også til stedet, da Frederiksstaden oprindeligt var planlagt som en haveby med haveanlæg i de dybe karreer, både til private palæer og patricierejendomme, og til stiftelser og institutioner,

Amaliegade 44 set fra hjørnet af Amaliegade og Toldbodgade og med grønt anlæg.

Amaliegade 44 set fra forpladsen ved Vestindisk Pakhus).

Amaliegade 44 fra havnen med trappeanlæg til passagen til Amaliegade.

Amaliegade 44 set mod Inderhavnen med haveanlæg af Edith og Ole Nørgaard.

Relief fra Christian VI's toldkammerbygning.

hvoraf mange stadig er bevaret som f.eks. grønnegården til det gamle Frederiks Hospital.

- *Miljømæssig bevaringsværdi: 3*

Originalitet:

Fremstår udefra helt originalt uden synlige ændringer.

- *Bevaringsværdi: 2*

Tilstand:

Fremstår udefra tilsyneladende i fin stand.

- *Bevaringsværdi: 3*

Bevaringsmæssig værdi:

Her lægges der især vægt på, at det er et karakteristisk og gennemført bygningsanlæg, der er et godt udtryk for sin tid, samtidig med at det indpasser sig i den historiske kontekst.

- *Samlet bevaringsværdi: 3*

Amaliegade 44 set fra Nyholm med Vestindisk Pakhus (tv.) og Esplanaden 50 (th.)